

# Patriotul

ORGAN DE LUPȚĂ PATRIOTICĂ ANTI-FASCISTĂ

Redacția și administrația  
Arad, Bul. Regina Maria 24  
Telefon: Redacția și admin. 16-80.  
Tipografia 20-77.

Apare sub conducerea unui comitet

Abonamentul: Lunar L e i 1000+100  
Pentru membrii Sindicatelor 900+100  
Autorizată, Instituții 30.000 Lei pe an

## Să alinăm suferințele de ST. I. SIMON

Glasiul timpurilor a amănit și mâinile au descoperit amonite pe de arme. Șteful ucigător de tinere vieți a lăsat lângă și omenirea răsuflă ușurată. Dar ca toate țările prin care războiul a purtat crăucenții și fioroșii pași, și în țara noastră, acest război, pe lângă rulsele și distrugerile prezente lungul și în latul țării, a mai lăsat și de mii de victime nevinovate în țara lui.

În mijlocul nostru trăiesc zeci de mii de invalizi, de mări mutilați, care și-au pierdut sângele pe câmpurile de luptă, și și-au lăsat o mână sau un picior acolo în tranșeele de pe întinsele câmpuri ale Ungariei, sau pe culmile înzăpezite ale munților Tatra ca o supremă jertfă și care astăzi nu au nici un prieten. Mai sunt în mijlocul nostru altele sute de mii de victime ale războiului fascist. Sunt urmașii acelor fiți ai poporului care într-o toată dăruire și-au pierdut viața pe câmpurile de bătălie în lupta ucigător al uriașei lupte de eliberare națională, sunt urmașii eroilor noștri la datorie cărora le datorăm în regim libertățile de care ne bucurăm astăzi, sunt văduvele și orfanii de război.

Afară de aceștia mai sunt și deportații care deasemenen au suferit mult pe urma războiului. Au suferit toate categoriile și deportații dictaturii pentru atitudine democratică.

Pentru a se veni în ajutorul acestor sute de mii de victime rămase de pe urma războiului fascist, Apărarea Patriotică a inițiat nobila acțiune a lunii realizării, orfanilor, văduvelor de război și deportaților. În cadrul acestei acțiuni, care este luna Octombrie, în înfruntarea țării s'a pornit o intensă campanie pentru ajutorarea celor care au suferit mai mult de pe urma războiului.

A considera însă geseul nostru ca o acțiune filantropică ar fi cu desăvârșire greșit, pentru că noi avem datoria imperioasă de a face ca invalizii, orfanii și văduvele de război să stăină neapăsătoare dragoste a întregului popor. În datorie de onoare de a le ușura existența și de a le îmbunătăți condițiile de trai pentru că numai în acest fel vom putea convinge că sacrificiile lor nu au fost zadarnice.

Guvernul nostru se îngrijește de partea lor dar și colectivitatea pentru care ei s'au jertfit trebuie să fie solidă. Cu ei, trebuie să dea dovadă de o deosebită înțelegere față de greutățile lor.

Apărarea Patriotică este organizația care luptă pe toate căile cu putință pentru a da un sprijin cât mai larg și cât mai eficace victimelor războiului.

Rezultatele de până acum ale campaniei întreprinse de Apărarea Patriotică sunt mulțumitoare, însă cu toate acestea nu sunt în măsură de a acoperi toate cerințele.

Către cei care s'au jertfit toată, căre cel care au rămas pe câmpurile de luptă și au sfârșit cu sângele lor pe câmpul pe care au luptat, nu putem decât să ne îndreptăm un veșnic gând de recunoștință.

Către cei care au rămas însă și au răstă toate grozăviile războiului avem o datorie sacră de a-i ajuta în lipsurile și neajunsurile lor și de a ne îngriji de existența lor.

Să dăm deci din obolul nostru pentru îmbunătățirea rănilor lor.

## Guvernului democratic român nu-i este frică de un popor cult

— Discursul dlui ministru Potop la Liceul Moise Nicoară —

Eri la ora 11.30, dl. ministru subsecretar de stat, al Ministerului Educației Naționale, Potop, a conferențiat, în sala festivă a Liceului Moise Nicoară, despre școala democratică și menirea ei.

Sunt 80 de ani de când pe hârtie avem o școală democratică obligatorie și gratuită. În practică însă, de atunci și până azi, nici nu s'a putut vorbi măcar de o școală cu tendințe democratice. În consecință, știm ce am pățit. Trebuie să știm că toți suntem produsul școlii. Școala este aceea care ridică statul la locul de răspundere. Totuși, școala trecutului are și puținele merite, dar în cea mai mare parte neajunsurile sunt babilonice. Păcatul școlii nu vine de la cei ce fac educație, ci de la concepția de guvernare. Guvernul trebuie să ia înțoalea, una formele reale ale celor mulți. Noua școală democratică are ca prin-

cipiu fundamental și căuzitor ca în minimum de timp să dea maximum de potență în materie de judecând, de adevăruri istorice, evoluție și organizare socială, Guvernul de largă concentrare democratică vine în ajutorul majorității poporului.

Misticismul și imprecizia trebuie scese din școală. Raționalismul trebuie să troneze. Organizația socială trebuie cunoscută pe deplin. Poporul nu cunoaște adevărata istorie și evoluție socială. Școala nu trebuie să lucreze în contra intereselor poporului. Trebuie încadrată în cele mai sănătoase forme ale democrației. Democrația este hotărârea majorității. Majoritatea decide. Spiritul trebuie cultivat pentru justa apreciere a muncii. Deci guvernul tinde pentru formarea unei școlii realiste. Aceasta însă nu înseamnă că talentele vor fi neglijate.

Dl. ministru Potop, printre altele a

discutat și problema școlii minore. Cu unghurii ne-am certat de secole. Nu vrem să mai repetăm trecutul. Ungurilor încadrați în democrația românească le dăm aceleași drepturi ca și nouă. Poporul maghiar se bucură de un învățământ al statului Român în limba maghiară. Ne interzicem nouă să mai facem ce am făcut, dar în același timp interzicem și unghurilor de a mai repeta ce le din trecut.

Dl. ministru a vorbit despre rolul gimnaziilor unice în cultura poporului român. Cu cât poporul va fi mai cult, cu atât mai mult va fi alături de guvern. Guvernului nu-i este frică de un popor cult. Școala este a tuturor. Se pune deci toată munca și toate puterile pentru noua școală, care cultivă și promovează năzuințele de mai bine ale tuturor celor ce trăiesc în Țara Românească.

## La Ankara se discută problema Dardanelelor

LONDRA. — Redactorul diplomatic al Agenției Reuter scrie:

Recentele conversații dela Ankara, dintre șir Morris Peterson, ambasadorul Mării Britanii, și ministrul de externe turc, se crede în cercurile bine informate din Londra că sunt în legătură cu problema revizuirii Convenției dela Montreux.

Nu se crede aci că guvernul britanic ar fi pregătit o scrisoare adresată guvernului turc, asemănătoare cu cea menționată de dl. Byrnes, secretarul departamentului de stat nord-american, la conferința de presă de Miercuri. Cum însă problema Dardanelor nu a fost examinată în recența sesiune a Consiliului ministrilor de

externe, se presupune că oarecari discuții ad-hoc vor avea loc.

Nereușita Consiliului ministrilor de externe a lăsat, este adevărat, întreaga problemă în suspensie. Atitudinea britanică, după cum se precizează în cercurile oficiale de aci, este că:

1. Convenția dela Montreux este depășită de evenimente, dat fiindcă mai multe foste puteri inamice erau semnatarie ale ei. Ea trebuie deci revizuită. 2. Toți semnatarii cu excepția fostelor state inamice, vor trebui consultați în legătură cu această revizuire.

MOSCOVA. — Ziarele americane au început să publice știrea că, la conferința dela Berlin, cele trei mari

puteri au stabilit să intervină fiecare separat pe lângă guvernul turc pentru schimbarea statutului dela Montreux, referitor la regimul Dardanelor.

Agenția Tass a fost autorizată să publice că această știre este eronată deoarece la conferință s'a hotărât ca statele aliate să acționeze în comun.

Din Ankara se comunică că senatorul Pepper care se află în vizită oficială în Turcia a declarat corespondenților de presă că tratativele decurg în mod favorabil și este foarte încântat că politica izolaționistă a fost complet abandonată de Statele Unite.

## Consiliul de colaborare

## Primăria va angaja 100 de polițiști comunali care vor lua parte la paza orașului

— În curând se vor repara toate autobuzele pentru oraș —

Eri după masă la orele 17, a avut loc în sala festivă a Primăriei adunarea consiliului de colaborare.

Cu acest prilej s'a pus accentul mai cu seamă pe problema securității publice, după o serie de comentarii și reflexiuni s'a ajuns la hotărârea că Primăria va interveni la Ministerul de Interne, pentru a primi autorizația de a angaja 100 de gardieni comunali care vor fi salariați de către Primărie, din cotizațiile ce se vor impune ulterior. Totodată acești gardieni comunali se vor ocupa de toate chestiunile administrative ale poliției, ușurând prin asta sarcinile care revin polițiștilor.

Până la primirea acestei aprobări din partea Ministerului de Interne, s'a hotărât ca să se apeleze la toți locuitorii Aradului, de a se înscrie benevol în listele ce se vor face la fiecare circumscripție de poliție pentru a presta serviciu de noapte în sectorul unde domiciliază.

Paralel cu aceasta s'a hotărât ca să se ceară și sprijinul proprietarilor de mașini de lux și camioane din Arad, urmând ca în fiecare noapte două mașini să fie puse la dispoziția Chesturii în vederea controlului.

Totodată se vor face demersuri la Chestura Poliției și Reg. 1 Roșiori, pentru a mai pune la dispoziția organelor de control oamnet în vederea patrularilor de noapte.

În continuare dl. primar Pălincaș, a amintit că lucrările în ce privește restituiră tramvaielor aduse dela Odesa pentru Municipiul Arad, sub regimul antonescian, vor fi terminate maximum până la 20 Octombrie și conform convenției de armistițiu retrimise la locul lor de origine.

După terminarea lucrărilor de reparare a tramvaielor se va începe imediat o campanie de reparare a autobuzelor defecte din garajele Aradului, precum și extragerea podului Decebal din Mureș.

Dl. Aurel Marinescu, directorul Teatrului Popular, punând în discuție problema financiară a Teatrului, care actualmente este cât se poate de precară consiliul a hotărât formarea unui comitet care se va îngriji în viitor de problemele financiare ale Teatrului Popular.

Astfel nucleul acestui comitet a fost format din reprezentanții Primăriei, Prefecturii, Camerei de Comerț, al Sindicatelor, Corpului Didactic, a Chesturii și a Armatei.

În măsura în care va fi posibil ca, în acest comitet, vor fi luate





Dr. Vasile Luca

ȘTIRI SCURTE

# Libertatea este pentru popor dar nu pentru trădători

## Maniștii vor să despartă Regele de popor

La marea întrunire publică, organizată de Partidul Comunist din România în sala cinematografului „Mălina” din Capitală, dr. Vasile Luca, vorbind în numele Comitetului Central al acestui partid a rostit următoarea cuvântare:

„Am o deosebită plăcere să vă aduc aici acest cuvânt al Partidului Comunist din România, deoarece acum 28 de ani am pornit la luptă din sânul vostru, ca muncitor coferist, ca să duc steagul luptei clasei muncitoare din România, pentru a crea Partidul Comunist.

În continuare, dr. Vasile Luca definește poziția politică a Partidului Comunist, arătând că această poziție

este, în linii mari, constituită din lupta împotriva fascismului și pentru o demnă creație constructivă și progresivă, d-se precizează că linia și tactica de luptă a Partidului Comunist izvorăște din învățămintele lui Karl Marx, Friederich Engels, Lenin și Stalin.

Dar, adaugă vorbitorul, „aceste învățămintele nu sunt dogme. Și întotdeauna aplicarea acestor învățămintele trebuie să se facă în condițiile istorice date”.

După ce a analizat mai multe probleme de politică externă și internă, dr. Luca a vorbit despre reacționari și trădători.

ririi acestuia.

„Frontul unic — spune vorbitorul — este pentru noi prima pildă înspre refacerea unității clasei muncitoare”. Clasa muncitoare trebuie să fie disciplinată și să mărească producția, căci situația nu mai este aceeași ca în trecut, când mărirea producției însemna creșterea șomajului. Dimpotrivă, astăzi producția se mărește în folosul poporului.

În continuare, vorbitorul arată pe larg care sunt atribuțiile și care este rolul comitetelor de fabrică în procesul de producție ca și în lupta de ridicare a nivelului de viață a muncitorului, după care trece la problema impozitelor. Cu acest prilej d-se arată că umbunătățirea vieții salariaților este în funcție și de un nou sistem impozitar, în care cările către stat, să fie proporționale cu câștigul și pe scara progresivă.

Reevenind apoi la privirea generală a problemelor, dr. Vasile Luca, după ce trece în revistă toate punctele din programul partidului comunist, pe care le-a dezvoltat în cursul discursului, spunând în încheiere:

Toți oamenii cinștiți, democrați, fără deosebire de vederi politice, trebuie să știe că se bucură de sincera colaborare a partidului comunist, și vom colabora cu oricine care în mod cinstit vrea să refacă țara, vrea să dea o mână de ajutor pentru ridicarea economică, politică și culturală a țării noastre”.

## Libertate pentru popor dar nu pentru trădători

În continuare, dr. Vasile Luca arată că desființarea lagreilor, justificată prin intenția guvernului de a șterge această rănăștigă hitleristă nu înseamnă că cei care lovesc în popor se vor bucura de libertatea de a-și organiza bandele lor teroriste.

Cele două partide istorice au preferat să se unească împotriva forțelor democratice. Ele au luat de parte lor pe toți legionarii, toate forțele fasciste pentru a lupta împotriva poporului unit în toate organizațiile lui democratice.

D-se demască în continuare pretențiile nejustificate ale partidelor istorice de a fi socotite drept partide democratice. Arată apoi ajutoarele pe care URSS. le-a acordat țării noastre, după care revine la manevrele lui Maniu și Brătianu arătând că străduindu-se în trecut să desbina poporul român de naționalitățile conlocuitoare, ei n-au ezitat să se unească cu reacționarii maghiari pentru apărarea intereselor comune. Tot astfel și astăzi ei se unesc cu elementele ca Baronul Aport sau contele Bethlen lovind în interesele păturilor largi ale poporului maghiar și român.

MANIȘTII SUNT DUSMANII MONARHIEI

În continuare dr. V. Luca arată că: Dr. Iuliu Maniu s-a unit cu acest guvern imperialist Bethlen, împotriva populației maghiare, împotriva țării și unității țării noastre. Maniu și Brătianu merg mână în mână cu acești reacționari imperialiști, care lansează diferite lozinci de despărțire a Ardealului de România. Iată, patriotul d-lor Maniu și celoralți, cu lozinci și manifeste și care încep lăstărie două cuvinte cunoscute încă din timpul regimului fascist: „Crucea și Regele” și așa mai departe, elemente care în numele crucii au ucis femei și copii, au făcut progromuri, au pus lanțuri peste mâinile și picioarele clasei muncitoare. Aceste elemente care strigă „Regele” degeaba spun că sunt monarhiști, pentru că ei sunt în realitate dușmanii monarhiei. Faptele arată acest lucru. În trecut strigau tot această lozincă și totuși ei au dat afară din țară un Rege. Și astăzi aceiași domni încearcă să rupă legătura creată prin 23 August între Rege și popor și subminează poziția regelui nostru, fac intrigi de epargere, de rupere a legăturilor dintre Rege, popor și guvernul poporului și deci lucrează împotriva intereselor monarhiei. Vor să despartă Regele de popor. Vor să despartă Regele de ideile pentru cari Regele nostru s-a ridicat și a venit alături de popor pentru a scăpa țara de sub jugul hitlerist.

Apoi, ei nu au dreptul ca să ia în gură cuvântul „Rege”, pentru că această nu înseamnă sfârșirea coroanei, ci înseamnă mascarea fascismului, înseamnă legionarism, însem-

nează că au rămas legionari, că sunt trădători cari se ascund sub această lozincă și vor să facă desbinare în sânul poporului nostru.

Dr. V. Luca expune apoi greutățile economice create de reacționari, care deținând bănci și întreprinderi reușesc uneori să furture viața comercială. De aceea, clasa muncitoare trebuie să știe bine cine sunt dușmanii ei. Ea trebuie să știe că mai este în față o luptă grea.

Pentru a putea învinge se impune colaborarea tuturor forțelor democratice.

Amintim despre F. U. M. dr. Vasile Luca subliniază însemnătatea întâ-

## Toate societățile, asociațiile și reuniunile de tot felul trebuie să dovedească legalitatea lor

Verificându-se situația juridică a societăților culturale, societăților de binefacere, societăților sportive, cluburilor și reuniunilor de tot felul, de pe cuprinsul Municipiului Arad, s-a constatat că în majoritatea lor nu posedă personalitatea juridică acordată de Tribunalul Arad, sau că în prezent au situația neclară.

Solicităm pe această cale pe toți reprezentanții legali ai asociațiilor, societăților, cluburilor, reuniunilor,

### RECTIFICARE

În ziarul nostru de ieri, s-a strecurat o greșeală de tipar, facem deci corectura următoare.

Delegații pentru controlul activității C. A. P. S.-ului sunt dnii: Perț, Krausz și Giuvakov.

etc. de mai sus, să se prezinte în termen de trei zile de la publicarea prezentului comunicat, la Biroul Siguranței din Chesiura Poliției Arad, camera Nr. 11, cu toate actele necesare dovedirii legalității constituirii și activității din prezent.

Se vor aduce următoarele acte:

1. Statutele sau actul legal de constituire,
2. Tabel nominal cu arătarea profesiei și domiciliul actual al membrilor din comitetul de conducere.
3. Situația numerică despre membrii societății respective.
4. O declarație în care să se arate ce fonduri are societatea respectivă, de unde provin aceste fonduri și cine le finanțează.

Pentru cei care nu se vor prezenta în termen, se va interveni la locul în drept pentru dizolvarea asociației, societății, clubului sau reuniunii respective.

Chester DINU GHEORGHE

## Chezășia forței de mâine este Partidul Unic Muncitoresc a declarat dl. ministru Teohari Georgescu

Ziarele bucureștene de după amiază publică declarațiile d-lui Teohari Georgescu, Ministru de Interne, roșite în cadrul campaniei de lămurire a maseilor întreprinse de Partidul Comunist din România. După ce a schițat situația Partidului Comunist în situația actuală a României, d-se a spus printre altele:

Chezășia noastră și de astăzi este Frontul Unic Muncitoresc. Chezășia forței de mâine este Partidul Unic Muncitoresc.

Interesele clasei muncitoare sunt aceleași. La interese unice, partid unic. Mai departe d-se face apel la întărirea Frontului Unic Muncitoresc și Frontu-

lui Național Democrat, care sunt chezășia forței poporului nostru.

Sprijinit pe această forță, guvernul este hotărât să ducă la bun sfârșit curățirea aparatului de Stat de elementele reacționare și să desăvârșească reconstrucția țării. Deasemeni el va continua lupta pentru ridicarea producției îngrturând diferențele de ordin economic după cum va conștinua lupta economică și sabotajului pentru asigurarea aprovizionării poporului nostru. În încheiere dl. ministru Teohari Georgescu, adresându-se membrilor Partidului Comunist, spune următoarele: Începând de la postul de cea mai mare importan-

BUDAPESTA. La alegerile din suburbile Budapestei, partidele social democrat și comunist au obținut majoritatea voturilor.

ATENA. Dl. Ciudoras a fost înscutinat cu formarea noului guvern grec.

SOFIA. După cum se anunță, la Istanbul se fac pregătiri neoficiale pentru vederea unor conversații. La aceste conversații vor lua parte dl. Saragioglu din partea Turciei, dl. Patterson, reprezentantul Marelui Britanii la Ankara, dl. Wilson, reprezentantul Statelor Unite din Turcia, precum și un delegat sovietic. În cadrul acestor conversații vor discuta chestiuni care leagă Turcia de celelalte națiuni.

BERLIN. Comisia de control din Germania și-a ținut a 8-a ședință. Comisia s-a consultat asupra legii No. care hotărăște dizolvarea partidelor hitlerist și a tuturor organizațiilor care au făcut parte sau au aderat la el, precum și a organizațiilor paramilitare. Toate averile organizațiilor susaminate se vor confisca. Confiscarea se va face de organele militare. S'a făcut listă, care prevede desființarea a 10 organizații similare.

BUENOS-AIRES. Dl. Savalos a donat punerea în libertate a frunțului comunist Docevilla, precum și punerea în libertate a ultimului grup de 125 deținuți politici.

LONDRA. Subsecretariatul de Stat al Afacerilor Externe a comunicat că 57.000 soldați polonezi au hotărât să se întoarcă în Polonia.

CIUNG-KING. Generalissimo Ciung-kai-cek a notat că în scurt timp viziteze Statele Unite, Anglia și Uniunea Sovietică.

BUCHARESTI. Azi dimineața radioul București a retransmis ședința tuturor cultelor din țară la care au participat I. P. S. S. Patriarhul Nicodim, membrul guvernului în frunte cu dl. dr. Petru Groza, inafți demnitari, precum și delegații clerului sovietic, iugoslav și bulgar.

MOSCOVA. Pagubele suferite de Republica Ucraineană în timpul ocupației hitleriste, a fost evaluată la suma de 100.000.000.000 dolari.

LONDRA. Grevele din Australia în proporții din ce în ce mai mari.

MOSCOVA. În țările scandinave funcționează comitii poloneze care se ocupă cu repatrierea cetățenilor polonezi în țară.

LONDRA. Noui transporturi de trupe britanice sunt în drum spre Indochina. În Batavia au avut loc noi ciocniri.

D-ra SOFIA GABOR  
căsătorita cu  
DI. INV. CAPRA FLORIAN

D-ra GEORGETTA GABOR  
căsătorita cu  
DI. PETRE PASSA